

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6Co/40/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8113235755
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8113235755.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Michala Boroňa v spore žalobkyne: L. U., T.. XX.XX.XXXX, H. H. X, XXX XX C., právne zastúpenej JUDr. Vladimírom Volčkom, advokátom, so sídlom Mlynská 27, 040 01 Košice, proti žalovanému: I. V. B., T.. XX.XX.XXXX, H. U. X. I. XXXX/XX, XXX XX G. T. D., právne zastúpenému JUDr. Emíliou Šimkulákovou, advokátkou, Štefánikovo námestie 2, 052 01 Spišská Nová Ves, o zaplatenie 12.737,19 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 20C/99/2013-391 zo dňa 28.12.2018 jednohlasne takto

rozhodol:

I. Potvrďuje sa rozsudok vo výrokoch I., III. a IV.

II. Žalobkyni sa priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v rozsahu 100 %, o výške ktorej bude rozhodnuté samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol takto, cit.:

„I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni sumu 8.450,12 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,25% ročne zo sumy 8.450,12 eura od 9.12.2013 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. Žalovaný je p o v i n n ý nahradiť žalobkyni trovy konania v rozsahu 92,26%, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. P r i z n á v a štátu voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 3,87% a voči žalovanému v rozsahu 96,13%.“

2. Citoval ustanovenie § 451 ods. 1 a 2, § 456 veta prvá a § 563 Občianskeho zákonníka.

3. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že vykonaným dokazovaním hodnotiac dôkazy jednotlivo i vo vzájomnej súvislosti dospel k záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná. Konštatoval, že medzi stranami nebolo sporné, že žalovaný prevzal od žalobkyne sumu 6.000 eur na nákup stavebného materiálu. V súlade s rozsudkom Krajského súdu v Prešove žalobkyňa poskytla žalovanému finančné prostriedky na úhradu sporných faktúr celkovo v sume 14.450,12 eura. Ďalej medzi stranami nepovažoval za sporné, že bol dodaný stavebný materiál v celkovej hodnote 2.055,52 eura. Ďalej konštatoval, že žalovaný nepreukázal zabezpečenie práv v hodnote 7.609,10 eura. Ako bolo konštatované v predchádzajúcom

rozsudku súdu prvej inštancie a aj v rozsudku krajského súdu, v konaní bolo zo strany žalovaného preukázané iba vyplatenie sumy 150 eur svedkovi C. K., čo vyplýva z jeho výpovede. Vo zvyšnej časti žalovaný neunesol dôkazné bremeno. Žalovaný žiadnym dôkazným prostriedkom nepreukázal, že za práce zaplatil, resp. ich vykonal. Uviedol, že žalobkyňa poukázala na to, že všetky práce boli zabezpečované prostredníctvom občianskej výpomoci bez platenia náhrady a že žalovaný mal iba dodať stavebný materiál, pričom žiadne práce nemal vykonávať. Tieto mal vykonať jej známy. Pokiaľ žalovaný tvrdí, že sa so žalobkyňou dohodli na odmene 70 eur a 16 eur za cestu z D. D. do Y., tak táto skutočnosť v konaní rovnako nebola preukázaná. Pokiaľ ide o započítanie náradia, ktoré sa podľa tvrdenia žalovaného má nachádzať na stavbe, tak k tomu súd prvej inštancie uviedol, že žalovaný náradie žiadnym spôsobom nešpecifikoval. Nie je ani zrejmé, či vôbec existuje, resp. je vo vlastníctve žalovaného. Súd prvej inštancie mal preto za to, že započítanie nie je dôvodné. Pokiaľ ide o zvyšnú časť, súd prvej inštancie uviedol, že je viazaný rozsudkom Krajského súdu v Prešove v tom, že žalovaný nepreukázal, že by uhradil zo svojich finančných prostriedkov sporné faktúry. Listinné dôkazy predložené po zrušujúcom rozsudku nepreukazujú, aby faktúry uhradil žalovaný, keďže aj podľa vyjadrenia žalovaného sa má jednať o platby za odobratý materiál, ktorý slúžil na rekonštrukciu rodinného domu vo D. D. a nie na rekonštrukciu domu žalobkyne. Žalovaný v konaní nepredložil a ani neoznačil dôkazy, ktoré by hodnoverným spôsobom preukázali, že žalobkyňi poskytnuté finančné prostriedky vrátil, resp. tieto boli v celom rozsahu použité na rekonštrukciu rodinného domu žalobkyne. Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že žalovaný sa na úkor žalobkyne bezdôvodne obohatil o sumu 12.244,60 eura, a preto je povinný toto bezdôvodné obohatenie vydať. Právoplatným rozsudkom bola žalobkyňi priznaná suma 3.794,48 eura a z tohto dôvodu súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 8.450,12 eura.

4. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods.1 v spojení s § 256 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Konštatoval, že žalobkyňa bola úspešná v časti zaplatenia 12.244,60 eura a zobrala žalobu v časti zaplatenia sumy 342,59 eura späť, preto v tejto časti zavinila zastavenie konania. Žalobkyňa bola úspešná v rozsahu 96,13 % a žalovaný vo zvyšných 3,87 %. Úspech žalobkyne, ktorý prevyšuje úspech žalovaného je preto 92,26%.

5. V priebehu konania vznikla štátu povinnosť plniť z finančných prostriedkov, a preto súd prvej inštancie priznal štátu voči stranám nárok na náhradu a to podľa ich úspechu v konaní. Žalobkyňa bola úspešná rozsahu 96,13 % a žalovaný vo zvyšných 3,87 %.

6. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d), e) f) a h) CSP. Poukázal na to, že zrušením predtým vydaného rozsudku súdu prvej inštancie a vyslovením právneho názoru na otázku unesenia, resp. neunesenia dôkazného bremena stranami sporu odvolací súd považoval za nutné doplniť v uvedenom smere dokazovanie. Súd prvej inštancie mal po zrušení rozsudku v novom konaní postupovať v zmysle § 187, § 189 a § 149 a nasl. CSP, teda okrem iného aj v potrebnom rozsahu doplniť dokazovanie. Vzhľadom na uvedené namietal, že súd prvej inštancie v novom konaní nielenže nevykonal žalovaným navrhované dôkazy, ale návrh žalovaného na doplnenie dokazovania zo dňa 23.10.2018 zamietol s odôvodnením, že sa jedná o neprípustné prenášanie dôkazného bremena na žalobkyňu. Týmto postupom súd prvej inštancie znemožnil žalovanému, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva: napr. navrhovať dôkazy na vyvrátenie, resp. spochybnenie tvrdení žalobkyne, čo zakladá odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP. Zároveň namietal, že súd v odôvodnení napadnutého rozsudku nevysvetlil, prečo v súvislosti s dôkazmi, ktoré navrhol žalovaný, sa má jednať o neprípustné prenášanie dôkazného bremena. V tejto časti považoval odôvodnenie rozsudku za nepreskúmateľné.

7. Namietal, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Súd prvej inštancie nezohľadnil niektoré skutočnosti, ako sú rozpory v tvrdeniach a vyjadreniach žalobkyne, keď vo výzve zo dňa 25.07.2013 na vrátenie zálohy spísanej právny zástupcom JUDr. Marekom Sahuľom uviedla, že faktúry č. D. a č. D. uhradila priamo do pokladne predávajúceho G.. A touto výzvou požadovala vrátiť len sumu 8.049,88 eura. Na pojednávaní dňa 13.4.2015 túto požiadavku zdôvodnila, že v tom čase si bola vedomá svojich pohľadávok. Rovnako v žalobe žalobkyňa uviedla, že peniaze zaplatila firme G.. Neskôr, po vyjadrení žalovaného k žalobe, na pojednávaní už tvrdila, že peniaze (8 450,12 eura) odovzdala žalovanému, ktorý mal zaplatiť faktúry. Žalobkyňa nepredložila žiaden dôkaz o tom, že sumu 8.450,12 eura odovzdala žalovanému. Na pojednávaní dňa 13.04.2015 uviedla, že nikto nebol prítomný pri odovzdávaní peňazí žalovanému. Je toho názoru, že ak si žalobkyňa nárokuje zaplatenie tejto sumy, má preto povinnosť hodnoverne

preukázať oprávnenosť nároku. Žalobkyňa nepredložila ani žiaden relevantný podporný, nepriamy dôkaz o tom, že mala dostatok prostriedkov na to, aby sumu 14.450,12 eura žalovanému poskytla. K stanovisku súdu prvej inštancie, že žalovaný neunesol dôkazné bremeno, nepredložil a ani neoznačil dôkazy, ktoré by hodnoverným spôsobom preukázali, že žalobkyni poskytnuté finančné prostriedky vrátil, uviedol, že nie je možné preukázať skutočnosť, ktorá sa nestala. Nedá sa preukázať, že žalovanému žalobkyňa peniaze nedala. A ak to žalobkyňa tvrdí, musí to ona preukázať. Žalovaný od začiatku sporu tvrdil, že faktúry aj doklady o ich úhrade na meno žalobkyne boli vystavené duplicitne pre účely poskytnutia úveru žalobkyni. Svoje tvrdenia žalovaný počas sporu nemenil. Avšak podľa pôvodného tvrdenia žalobkyne a jej právneho zástupcu za faktúry zaplatila sama žalobkyňa do pokladne firmy G. G..M..B.. a žalobou požadovala vrátenie peňazí z dôvodu, že jej žalovaný nedodal materiály v množstve, ktoré ona zaplatila. Neskôr žalobkyňa na pojednávaní začala tvrdiť, že peniaze odovzdala žalovanému, ktorý mal uhradiť uvedené faktúry. Podľa jeho názoru, žalobkyňa má v tomto konaní dôkazné bremeno, je povinná svoje tvrdenie, že žalovanému dala peniaze, preukázať. Toto dôkazné bremeno v doterajšom konaní neunesla. Nepreukázala ani len relevantné podporné dôkazy, z ktorých by bolo možné usudzovať, že peniaze žalovanému mohla dať, pretože nepreukázala, že ich mala v potrebnej výške. Súd prvej inštancie preto svoju úvahu o tom, že je pravdepodobnejšie, že žalovanému peniaze dala žalobkyňa neoprel o žiadne relevantné zistenia. A žiadnym spôsobom sa nevysporiadal s existenciou duplicitných faktúr a príjmových dokladov na ich úhradu pri zistení, že žalovaný súčasne realizoval stavbu aj vo D. Š. - teda prečo je uveriteľnejšie, že na ich úhradu mal peniaze od žalobkyne a nie od vlastníčky domu vo D. Š.. Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v zmysle § 390 CSP zmenil tak, že žalobu v odvolaní napadnutom výroku I. zamietne a žalobkyňu zaviazne k náhrade trov konania.

8. Vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného sa žalobkyňa nestotožnila s argumentmi žalovaného uvedenými v jeho odvolaní proti rozsudku a v plnej miere sa stotožnila s rozsudkom, ako aj s odôvodnením uvedeným v predmetnom rozsudku súdu prvej inštancie. Ako aj v predchádzajúcich podaniach, tak aj v uvedenom odvolaní návrhy žalovaného totiž opäť, a rovnako ako počas celého konania, spočívajú len v prenášaní dôkazného bremena na žalobkyňu. V tejto súvislosti žalobkyňa poukázala na odôvodnenie predmetného rozsudku, ktorý v bode 36 ozrejmuje pojem a zmysel dôkazného bremena. Nesúhlasila s tvrdením, že žalovanému nebola daná možnosť doplniť dokazovanie, ba práve naopak, práve na tento účel boli vytýčené pojednávania vo veci. Žalovaný takúto možnosť mal a aj sa pokúsil o predloženie „nových“ dôkazov, ktoré ale okrem toho, že z materiálneho hľadiska nič nepreukazovali, boli predložené jednoznačne neskoro. Aj v predchádzajúcom konaní predsa bolo vykonané dokazovanie, ktoré sa muselo aj procesne skončiť. Nie je možné, ako procesne prípustný posúdiť stav, kedy si procesná strana ponecháva rozhodujúce dôkazy „v zálohe“ a použije ich až v odvolacom konaní alebo opätovnom rozhodovaní súdu prvej inštancie. V bodoch 4.-7. odvolania sa žalovaný vrátil k tomu, čo už odvolací súd pri svojom prvom rozhodnutí posudzoval a snažil sa svoju procesnú prehru odvrátiť návratom k starým tvrdeniam. Tie ale bolo potrebné z jeho strany procesne preukázať, k čomu nedošlo a na čo mal možnosť. Konštatovala, že ani po rozhodnutí zo strany Krajského súdu v Prešove nedošlo z jeho strany k žiadnej zmene postoja a procesnej aktivite. Súd prvej inštancie v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov došiel k názoru, že žalovaný v konaní nepredložil a ani neoznačil dôkazy, ktoré by hodnoverným spôsobom preukázali jeho tvrdenia. Žalobkyňa má v tejto súvislosti za to, že by vzhľadom na aplikáciu princípu nemo turpitudinem suam allegare potest v našom právnom poriadku malo dôkazné bremeno zaťažovať práve žalovaného a on mal dokázať, že nešlo o prostriedky žalobkyne. Vzhľadom na uvedené navrhla, aby odvolací súd potvrdil v celom rozsahu rozsudok súdu prvej inštancie a priznal náhradu trov odvolacieho konania vrátane trov právneho zastúpenia.

9. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke odvolacieho súdu a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

10. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov žalovaného v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku

alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

11. Predmetom konania je žaloba o zaplatenie 12.737,19 eura s príslušenstvom titulom bezdôvodného obohatenia sa žalovaného na úkor žalobkyne tým, že mal zabezpečiť stavebný materiál a náradie v celkovej hodnote 8.450,12 eura, no tento odovzdal žalobkyni len v hodnote 1.712,93 eura. Zároveň prijal zálohu v hodnote 6.000 eur, za ktorú nemal odovzdať žalobkyni žiaden stavebný materiál. Ako dôkazy predložila faktúry č. D. na sumu 5.460,56 eura a č. D. na sumu 2.989,56 eura, vystavené na jej meno, dodacie listy č. D. na sumu 5.460,56 eura a č. D. na sumu 2.989,56 eura, vystavené na jej meno, ako aj príjmové pokladničné bločky o zaplatení uvedených peňažných súm žalobkyňou dodávateľovi Š. G.-G..

12. O žalobe rozhodol súd prvej inštancie rozsudkom č.k. 20C/99/2013-317 zo dňa 24.04.2017, keď vo výroku II. uložil povinnosť žalovanému zaplatiť žalobkyni 3.794,48 eura s príslušenstvom a vo výroku III. žalobu v prevyšujúcej časti zamietol. Mal preukázané, že žalovaný prijal od žalobkyne zálohu vo výške 6.000 eur, ale dodal stavebný materiál a nástroje len v hodnote 2.055,52 eura. V časti o uloženie povinnosti zaplatiť 8.450,12 eura súd prvej inštancie nemal preukázané, že by žalobkyňa tieto peňažné prostriedky odovzdala žalovanému na nákup stavebného materiálu na rekonštrukciu jej rodinného domu v Y.. Krajský súd v Prešove rozsudkom č.k. 6Co/111/2017-350 zo dňa 31.05.2018 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie č.k. 20C/99/2013-317 zo dňa 24.04.2017 vo výroku II. o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť žalobkyni 3.794,48 eura s príslušenstvom, keď odmietol odvolacie námietky žalovaného o odovzdaní stavebného materiálu žalobkyni v hodnote 7.609,10 eura a zrušil rozsudok vo výroku III. o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti v spojení so súvisiacim výrokom IV. o trovách konania z dôvodu, že súd prvej inštancie nedostatočne vyhodnotil závery dokazovania, najmä protiprávne konanie žalovaného. Odvolaciemu súdu sa javilo, že pokiaľ žalovaný nepreukázal, že by finančné prostriedky, ktoré boli použité na úhradu sporných faktúr boli jeho, je vzhľadom na všetky skutkové okolnosti a vykonané dôkazy pravdepodobnejšie, že peniaze poskytla žalobkyňa. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozhodol opätovne tak, že vo výroku I. zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni sumu 8.450,12 eura s príslušenstvom a vo výroku II. zamietol žalobu v prevyšujúcej časti.

13. Žalovaný v podanom odvolaní namietal, že po vrátení veci odvolacím súdom na doplnenie dokazovania súd prvej inštancie nevykonal ním navrhnuté dôkazy na doplnenie dokazovania, čím mu znemožnil uskutočniť procesné práva navrhovať dôkazy na vyvrátenie, resp. spochybnenie tvrdení žalobkyne, čo založilo odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP.

14. Podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP, odvolanie možno odôvodniť tým, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15. Odvolací súd konštatuje, že pod porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť taký vadný postup súdu, ktorý sa prejavuje v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení vymykajúcich sa nielen zo zákonného, ale aj z ústavného právneho rámca a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napríklad o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio justitiae (odmietnutie spravodlivosti). Pri posudzovaní znemožnenia uskutočňovať strane jej patriace procesné práva je nevyhnutné skúmať intenzitu zásahu do práva na spravodlivý proces a jednotlivé konkrétne porušenia procesných práv je potrebné hodnotiť v kontexte celého súdneho konania v kontexte dopadu na ďalšie procesné postupy súdu a možnosť strany namietat' alebo zvrátiť nesprávny postup súdu (uznesenie NS SR 6Cdo/26/2017 zo dňa 31.10.2017).

16. Odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že tunajší súd v rozsudku č.k. 6Co/111/2017-350 zo dňa 31.05.2018, vo svojom odôvodnení uviedol, že súd prvej inštancie pri vyhodnocovaní záverov dokazovania nepostupoval v súlade s § 191 ods. 1 CSP a nezohľadnil protiprávne konanie žalovaného, oklamanie žalobkyne žalovaným, vybavovanie duplicitných faktúr žalovaným, a preto zrušil výrok III. rozsudku súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a v rozsahu zrušenia mu vrátil vec na opätovné prejednanie s tým, že je povinný zohľadniť tieto skutočnosti.

17. Zrušením rozhodnutia dochádza k odstráneniu vecne nesprávneho rozhodnutia postihnutého procesnými vadami. Spolu s výrokom o zrušení rozhodnutia musí odvolací súd rozhodnúť o ďalšom postupe v konaní. Toto rozhodnutie závisí od povahy veci a od dôvodov, pre ktoré bolo odvolaním napadnuté rozhodnutie zrušené. Ak odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a vráti vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je jeho povinnosťou v odôvodnení zrušujúceho rozhodnutia inštruovať súd prvej inštancie, ako má po zrušení veci postupovať. To znamená, že má jasne formulovať, aké procesné úkony má súd prvej inštancie vykonať na odstránenie procesných väd, ktoré boli dôvodom pre zrušenie rozhodnutia.

18. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia výslovne neuviedol dôvod zrušenia výroku III. rozsudku v zmysle paragrafového znenia ustanovenia § 389 CSP, je však zrejmé, že mal na mysli ustanovenie § 389 ods. 1 písm. c) CSP. Aplikácia toho ustanovenia je dôvodná v prípade odvolacích námietok týkajúcich sa väd v skutkových zisteniach prvoinštančného súdu, ktoré sa môžu prejavíť buď v nevykonaní navrhnutých dôkazov potrebných na zistenie rozhodujúcich skutočností, prípadne v nesprávnom hodnotení dôkazov, ktoré vyústilo do nesprávnych skutkových zistení. A práve nesprávne vyhodnotenie dôkazov videl odvolací súd ako dôvod pre zrušenie rozsudku súdu prvej inštancie v jeho zamietavom výroku. V nadväznosti preto uložil súdu prvej inštancie opätovne vyhodnotiť závery vykonaného dokazovania. Odvolací súd však neuložil súdu prvej inštancie povinnosť doplniť dokazovanie v danej veci, ako uvádza žalovaný vo svojom odvolaní, dôvod zrušenia existoval v nesprávnom hodnotení dôkazov, nie v ich neúplnom vykonaní. Na základe uvedeného nebolo nevyhnutné v novom konaní postupovať podľa ustanovení § 187, § 189 a § 149 CSP, ale len podľa § 191 CSP, podľa ktorého súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

19. Žalovaný podal dňa 24.10.2018 na súde prvej inštancie návrh na doplnenie dokazovania, ktorým žiadal vyžiadať od U. H., Z..G.. výpis z účtu žalobkyne za obdobie január - júl 2013, ďalej žiadal vyžiadať od C. H., Z..G.. výpis z účtu žalobkyne za obdobie január - júl 2013 a napokon vyžiadať od úverujúcej banky O. H. prehľad čerpania hypotekárneho úveru žalobkyňou. Uvedené dôkazy mali podľa žalovaného preukázať, že žalobkyňa nemala dostatok finančných prostriedkov, v dôsledku čoho by sa mala znížiť pravdepodobnosť záveru o zaplatení oboch faktúr žalobkyňou z jej vlastných zdrojov a v konečnom dôsledku, že by žalobkyňa poskytla finančné prostriedky práve žalovanému na úhradu faktúr vo výške 2.989,56 eura a 5.460,56 eura.

20. Najvyšší súd SR už viackrát judikoval, že zásadám spravodlivého procesu vyplývajúcim z čl. 46 ods. 1 Ústavy SR treba rozumieť tak, že spojením so všeobecným procesným predpisom v konaní pred všeobecným nižším alebo vyšším súdom musí byť daná účastníkovi možnosť vyjadriť sa nielen k vykonaným dôkazom, ale aj k veci samej a tiež označiť (navrhnuť) dôkazy, ktorých vykonanie pre zistenie (preukázanie svojich tvrdení) pokladá za potrebné; tomuto procesnému právu účastníka zodpovedá povinnosť súdu nielen o vznesených návrhoch rozhodnúť, ale tiež, pokiaľ im nevyhoví, vo svojom rozhodnutí vyložiť, z akých dôvodov navrhnuté dôkazy nevykonal.

21. K uvedenému je však nevyhnutné dodať, že z uvedeného chápania spravodlivého procesu vyplýva, že súdy nemajú všeobecnú povinnosť vykonať všetky dôkazy, ktoré sú stranami navrhované z hľadiska ústavnoprávnych garancií spravodlivého procesu, avšak vyplývajú v prvom rade z požiadavky na odôvodnenie, ktoré viedlo súd k nevykonaniu dôkazov. Dokazovanie by malo zodpovedať medzi iným predovšetkým zásade rovnosti strán v konaní, resp. možnosti šancí v konaní a tiež zásade voľného hodnotenia dôkazov. Zhrnuto povedané, súd nie je viazaný návrhmi strán sporu na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, z ktorých dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu, a nie strany sporu.

22. Súd prvej inštancie zamietol bez bližšieho odôvodnenia predmetný návrh žalovaného na doplnenie dokazovania tým, že sa jedná o neprípustné prenášanie dôkazného bremena na žalobkyňu.

23. Odvolací súd konštatuje, že samotná skutočnosť, či strana sporu vystupuje na strane žalobcu alebo žalovaného, nemá priamy vplyv na jeho povinnosť tvrdiť rozhodujúce skutočnosti a predložiť alebo označiť dôkazy na svoje tvrdenia. Rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi

stranami sporu závisí na tom, ako vymedzuje právna norma práva a povinnosti strán. Obvykle platí, že skutočnosti navodzujúce žalované právo musí tvrdiť žalobca, zatiaľ čo okolnosti toto právo vylučujúce sú záležitosťou žalovaného. Bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vystihuje aktuálnu skutkovú a dôkaznú situáciu konania. V priebehu sporu sa môže meniť, teda môže dochádzať k jeho prerozdeleniu. Pri posudzovaní dôkazného bremena treba rešpektovať tzv. negatívnu dôkaznú teóriu, t.j. pravidlo, že neexistencia (niečoho) majúca trvajúci charakter sa zásadne nepreukazuje. Na nikom totiž nemožno spravodlivo žiadať, aby preukázal reálnu neexistenciu určitej právnej skutočnosti (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR z 31. mája 2010, sp. zn. 6Cdo/81/2010).

24. Preukazovanie reálnej neexistencie určitej skutočnosti je spravidla objektívne nemožné a od nikoho nemožno spravodlivo požadovať, aby preukazoval niečo, čo sa nestalo, resp. čo neexistuje. V týchto prípadoch je potom potrebné hovoriť o presune dôkazného bremena na protistranu ako výnimke z pravidla, že každá z procesných strán preukazuje svoje vlastné skutkové tvrdenia, a to bez toho, že by tým bola akýmkoľvek spôsobom porušená zásada rovnosti strán sporu. Hlavnou myšlienkou negatívnej dôkaznej teórie ako jedného z druhov presunu dôkazného bremena je okolnosť, že negatívne skutočnosti sa nedokazujú. Pri dôslednom uplatňovaní tejto teórie je nositeľnom dôkazného bremena vždy tá procesná strana, ktorá tvrdí pozitívne skutočnosti.

25. Vychádzajúc z rozsudku tunajšieho súdu č.k. 6Co/111/2017-350 zo dňa 31.05.2018 a doteraz vykonaného dokazovania je zrejmé, že žalovaný prevzal od žalobkyne zálohy vo výške 6.000 eur, dodal stavebný materiál v hodnote 2.055,52, pričom nepreukázal, že by na tejto stavbe boli vykonané práce v hodnote 7.609,10 eura. Sporným v konaní zostalo vyplatenie finančných prostriedkov žalovanému v sume 8.450,12 eura na úhradu faktúr č. D. (5460,56 eura) a č. D. (2.989,56 eura).

26. Na strane žalovaného bolo unesenie dôkazného bremena ohľadne jeho tvrdenia, že uhradil sporné faktúry zo svojich finančných prostriedkov. Žalovaný tvrdil, že sumu 5.460,56 eura priamo vyplatil pánovi G. v hotovosti na dome vo D. Š. a druhá faktúra vo výške 2.989,56 eura bola krytá zo záloh a jednalo sa o peniaze jeho priateľky. Svedok Š. G. potvrdil, že boli uhradené faktúry, ktoré boli vystavené na žalovaného a podľa jeho názoru sa jedná o rovnaké faktúry, ako predložil žalobkyňa, teda s rovnakými číslami. Nebolo teda na žalovanom, aby uniesol dôkazné bremeno ohľadne negatívnej skutočnosti, v dôsledku čoho by došlo k presunu dôkazného bremena na žalobkyňu. Naopak žalovaný mal uniesť dôkazné bremeno ohľadom pozitívnej skutočnosti, teda mal predložiť dôkazy k svojmu tvrdeniu, že zo svojich finančných prostriedkov uhradil sporné faktúry. Návrhom, ktorým žiadal, aby žalobkyňa predložila výpisy z bankových účtov, teda ktorým mala preukázať, že nemala dostatok finančných prostriedkov, vlastne žiadal od žalobkyne, aby ona za neho preukázala, že v dôsledku skutočnosti, že nemala peňažné prostriedky na svojich bankových účtoch, mu nemohla poskytnúť tieto peňažné prostriedky, ktoré od neho teraz požaduje. Pravdepodobnejšie by podľa neho potom bolo to, že sporné faktúry uhradil z vlastných finančných prostriedkov. Uvedené je však v rozpore s tým, že skutočnosti navodzujúce žalované právo musí tvrdiť žalobca, zatiaľ čo okolnosti toto právo vylučujúce sú záležitosťou žalovaného. Správne tak súd prvej inštancie zamietol návrh žalovaného na doplnenie dokazovania a nedošlo tak k porušeniu procesných práv žalovaného.

27. Na žalobkyňu zostávalo uniesť dôkazné bremeno ohľadne skutočnosti, že poskytla žalovanému finančné prostriedky vo výške 8.450,12 eura, aby zabezpečil stavebný materiál a náradie na stavbu v Y..

28. Odvolací súd sa stotožňuje s tvrdením žalovaného, že žalobkyňa jednoznačne nepreukázala, že poskytla finančné prostriedky vo výške 8.450,12 eura, veď to napokon konštatoval aj odvolací súd v rozsudku č.k. 6Co/111/2017-350 zo dňa 31.05.2018. Odvolací súd ale taktiež skonštatoval, že pokiaľ ani žalovaný nepreukázal, že by finančné prostriedky, ktoré boli použité na úhradu sporných faktúr boli jeho, je vzhľadom na všetky skutkové okolnosti a vykonané dôkazy pravdepodobnejšie, že peniaze poskytla žalobkyňa.

29. Vykonaným dokazovaním bolo v predmetnej právnej veci preukázané vyplatenie sumy 150 eur svedkovi C. K.. V ostatnom však žalovaný neuniesol dôkazné bremeno, a to vo vzťahu k vykonaniu, resp. zaplateniu prác vykonaných na nehnuteľnosti žalobkyne, nároku na náhradu za cestu z D. Š. do Y., ako aj vo vzťahu k náradíu žalovaného, ktoré by sa malo nachádzať u žalobkyne, jeho špecifikáciu, ale aj jeho samotnú existenciu. Žalovanému sa nepodarilo jednoznačne, bez akýchkoľvek pochybností preukázať, že by na nehnuteľnosti žalobkyne vykonal práce, príp. ich zaplatil, ktoré mali

byť ohodnotené sumou 7.609,10 eura. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že žalovaný nepredložil a ani neoznačil dôkazy, ktoré by hodnoverným spôsobom preukázali, že žalobkyni poskytnuté finančné prostriedky vrátil, resp. tieto boli v celom rozsahu použité na rekonštrukciu rodinného domu žalobkyne. Preto pokiaľ žalovaný nepreukázal, že by finančné prostriedky, ktoré boli použité na úhradu sporných faktúr boli jeho, je vzhľadom na všetky skutkové okolnosti a vykonané dôkazy pravdepodobnejšie, že peniaze poskytla žalobkyňa. V tejto súvislosti odkázal súd prvej inštancie na protiprávne konanie žalovaného, oklamanie žalobkyne žalovaným a jeho vybavovanie duplicitných faktúr, ktoré boli v priebehu konania preukázané. Z predmetných faktúr vyplýva, že uhradené boli. Za situácie, keď žalovaný konal protiprávne, klamal, je dôvodné prikloniť sa k tvrdeniam žalobkyne, že ich hradila ona a to s ohľadom na všetky skutkové okolnosti v prejednávanej veci.

30. Za tejto situácie tak bolo preukázané vykonaným dokazovaním, že žalovaný sa na úkor žalobkyne bezdôvodne obohatil o sumu 12.244,60 eura (6.000 eur + 2.989,56 eura a 5.460,56 eura - 2.055,52 eura - 150 eur), a preto je povinný toto bezdôvodné obohatenie vydať žalobkyni. Nakoľko už bola suma 3.794,48 eura priznaná žalobkyni predchádzajúcim právoplatným rozsudkom, správne súd prvej inštancie zaviazal žalovaného napadnutým rozsudkom na zaplatenie zvyšnej sumy 8.450,12 eura ako plnenia prijatého bez právneho dôvodu (§ 451 Občianskeho zákonníka).

31. Za toho stavu odvolací súd napadnutý rozsudok vo vyhovujúcom výroku I. a súvisiacich výrokoch III. o trovách konania a IV. o trovách štátu, ktoré žalovaný výslovne nenamietal, ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 a 2 CSP).

32. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách konania bola skutočnosť, že žalovaný v konaní nebol úspešný, preto nárok na náhradu trov odvolacieho konania vznikol plne úspešnej žalobkyni v rozsahu 100 %, ktorá podala písomné vyjadrenie v odvolacom konaní. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 CSP).

33. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).